РОЗВИТОК ЗОРОВОГО ГНОЗИСУ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ВАЛЕОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Рібцун Юлія Валентинівна,

доктор філософії в галузі педагогіки, старший науковий співробітник відділу логопедії Інституту спеціальної педагогіки НАПН України, дипломований психолог, сертифікований психотерапевт

БЕРЕЖИ ЗДОРОВ'Я ЗМАЛКУ

Одним із завдань виховної роботи в навчальному закладі є **формування валеологічного світогляду**, що можна узагальнити під девізом: «Бережи здоров'я змалку».

ЗДОРОВ'Я

- **фізичне**
- **психоемоційне**
- **соціальне**
- **моральне**

ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ

Параметри здорового способу життя дітей:

- дотримання режиму дня;
- належне володіння культурно-гігієнічними навичками;
- раціональне харчування та культура споживання їжі;
- руховий і повітряний режими;
- режим активної діяльності та відпочинку;
- профілактичні заходи для збереження здоров'я;
- духовний розвиток і гармонійні стосунки з довкіллям і самим собою;
- душевний комфорт і психічна рівновага.

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ

Здоров'язберігаючі освітні технології – це технології виховання валеологічної культури, завданням яких є формування свідомого

ставлення дитини до життя людини, накопичення знань про здоров'я, вміння зберігати та підтримувати його, набуття валеологічної компетентності, що в результаті дозволяють дитині самостійно та ефективно вирішувати задачі здорового образу життя і безпечної поведінки.

Артикуляційна, голосова, дихальна, мімічна, зорова гімнастика

Здоров'язберігаючі технології

Вправи на розвиток загальної, ручної, пальчикової моторики, су-джок-терапія, релаксація

БУДОВА ОКА

Промені світла проходять всередину ока через **зіницю**. Там вони потрапляють на **кришталик** – випуклу лінзу, яка створює зображення предметів на **сітківці** ока. Сітківка по **зоровому нерву** передає зображення у **мозок**.

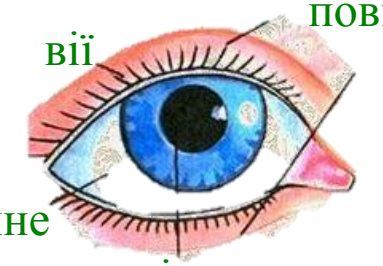

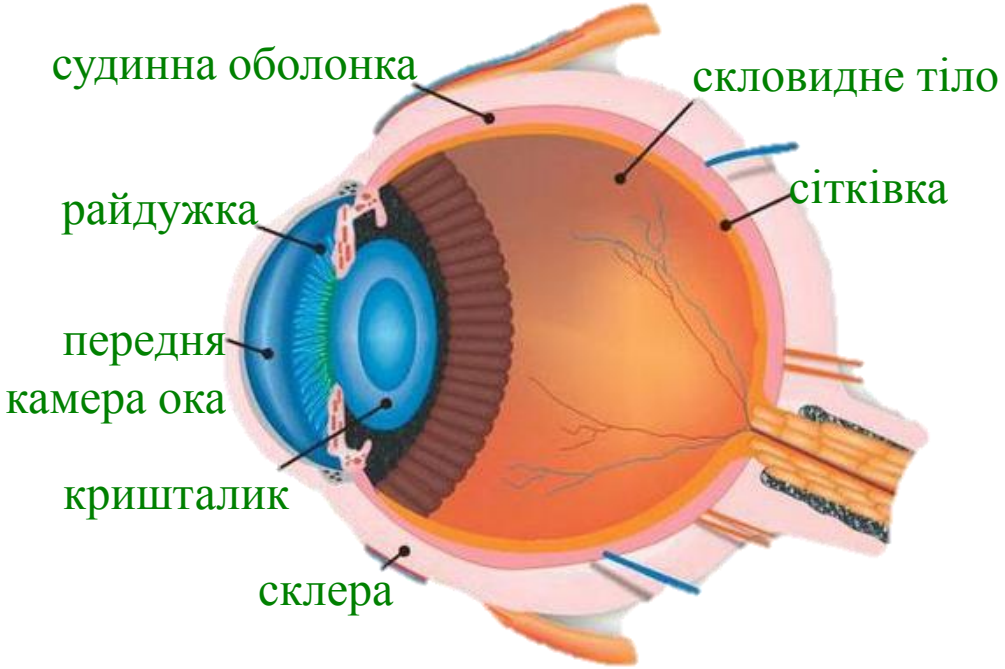

ВАЛЕОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ

Програмовий зміст:

Допомагати дітям робити відкриття щодо самих себе

Ознайомити з оком як важливим органом людського тіла

Навчити визначати стан людини за очима.

Ознайомити з елементарними правилами збереження зору.

Виховувати бережне ставлення до очей, доброзичливість до людей із вадами зору.

Види роботи:

Загадки про очі

Д/в «Що ти бачиш із заплющеними очима»

Розігрування ігрових ситуацій «Допоможи… з перев'язаним оком» (як слід берегти зір; рогатка, гострі предмети тощо), «Лялька хоче спати» (значення сну для відпочинку очей)

Робота з дзеркальцями «Розкажи про свої очі» (колір, розмір, форма, настрій), «Які очі твого друга (подруги)»

Прислів'я

Малювання «Оживи коло» (малювання очей, зображення обличчя)

Д/г «Що змінилось?» (четвертий зайвий, додавання предмета)

Бесіди «Навіщо людині очі», «Чому в нас різні очі» (райдуга має різні кольори – райдужка надає кольору нашим очам), «Бережи зір» (правила збереження зору)

Дослід «Пройти по мотузці із заплющеними очима»

Бесіди-міркування. Бесіди за малюнками. Бесіди-опитування
Обговорення ситуацій «Як ти вчиниш» (під час гри молодшій сестричці щось потрапило в око. Твої дії: дозволиш їй терти очі брудними руками, намагатимешся протерти очі носовою хустинкою, покличеш дорослих на допомогу, відведеш дівчинку до лікарні)
Колективна робота «Складання розповіді за питаннями»
Гра «Так чи ні» (обґрунтуй свою думку)
Поясни значення слів
Творча робота – складання правил поведінки за малюнками

Дослідницько-пошукова робота – заплющити очі
Ігрова діяльність – «Упізнай за описом»
Свята й розваги «Подорож до Країни Чистоти»
«В гостях у Невмивайка»
«З чого що складається» (частини предметів, які обстежуються зором)
Валеоологічний порадник для батьків – будьте гарним прикладом для своїх дітей

ОЧІ – ДЗЕРКАЛО ДУШІ

Визначення настрою по очах

Сумує

Сміється

Міркує

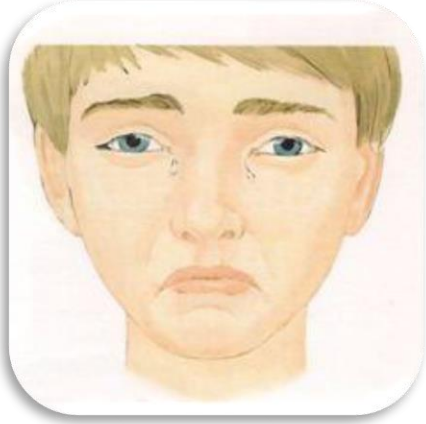

Плаче

www.logoped.in.ua

ЗАГАДКИ

Кругленьке, маленьке, а весь світ бачить.
(Око)

Є собі два брати
І обидва Кіндрати.
Через доріжку живуть,
А один одного не бачать.
(Очі)

На ніч два віконця
Самі закриваються,
А зі сходом сонця
Самі відкриваються.
(Очі)

На обличчі у людини
Дві малесенькі пташини.
Одна одну не знають,
Та у парі літають.
(Очі)

Я кругленьке і маленьке,
Каре, сизе, голубеньке –
Не ракета я, проте
Знайте, дітоньки, про те:
Я всьому наперекір,
Шлях долаю вмить до зір.
(Око)

ПРИСЛІВ'Я, ПРИКАЗКИ

Очам страшно, а руки роблять.

Бачить око, та зуб не йме.

Не бачила оком, то й не мели язиком.

Збреше – й оком не зморгне

Очі – дзеркало душі

Досвідчене око бачить все глибоко

Куди очі дивляться – без визначеного

Напрямку йти чи їхати

Замилювати очі – обмаювати кого-небудь

Відкрити очі комусь – зробити відомою правду

ВІРШІ

Скільки барв кругом розлито:
Пурпур, охра, зелень, просинь.
Це минає тепле літо,
Золота надходить осінь.
Край наш – писанка неначе,
Треба тільки вміти бачить.
(В. Сухомлинський)

У моєї доні оченята сонні,
Рученьки мов з вати –
Доня хоче спати.
Ніч прийшла тихенька.
Спи, моя гарненька!
(П. Воронько)

У нашого хлоп’ятонька
Блакитні оченятонька,
Волоссячко м’якесеньке,
А личенько білесеньке.
І зайчики, і пташечки,
Й малесенькі комашечки
Хотіли б з ним погратися,
Та страшно їм озватися.
(О. Олесь)

Втомлена іду я спатки,
Сон стуляє оченятка:
Добрий янголе святий,
Тихий сон мені навій.
Коли я що зле зробила,
Наді мною білі крила
Ти, як завше, розпусти –
Все пробач і захисти!
(Л. Старицька-Черняхівська)

ОПОВІДАННЯ

Як в озерці відбиваються довколишні дерева, небо, хмаринки, так і в наших очах відбивається все, що ми бачимо навколо. природа дбайливо оберігає око. Потече піт з чола – його зупинить густий живопліт брів. Вітер понесе в обличчя пилюку – її затримає щільний частокіл вій. А коли якісь пилинки й сядуть на рогівку, їх одразу злиже повіка, що кліпає без упину. Із внутрішнього боку повіки вологі. Вони працюють як «двірники»-склоочисники на оглядовому склі автомобіля. Легенько дотикаючись, повіки весь час обминають сльозинками поверхню рогівки.

(О. Савченко)

Яке диво наші очі! Вони дивляться, придивляються, радіють, милуються, сумують…Гляньмо один одному в очі. Які вони? Сірі, чорні, блакитні, зеленуваті… Що ти робиш очима? Заплющуєш, розплющуєш, плачеш, моргаєш, підморгуєш. По очах видно, коли нам сумно або весело. Усміхнімося одне одному. Очі, як ліхтарики, освітлюють обличчя доброї людини. Очі працюють безшумно і дуже швидко. Вони встигають за мить побачити багато. Очима ми розрізняємо світло, колір, розмір, форму, відстань.

(О. Савченко)

БЕРЕЖЛИВЕ СТАВЛЕННЯ ТА ПРАВИЛА ГІГІЄНИ ОРГАНІВ ЗОРУ

Хто правильно сидить за столом: хлопчик чи дівчинка?

Хто з дітей вчинив правильно: хлопчик чи дівчинка?

Як правильно користуватися планшетом, ноутбуком (ПК), на якій відстані дивитися телевізор?

www.logoped.in.ua

«ВОРОГИ ОЧЕЙ»

брудні руки

гострі предмети

читання лежачи

погане освітлення

www.logoped.in.ua

ПОДБАЙ ПРО СВОЇ ОЧІ

www.logoped.in.ua

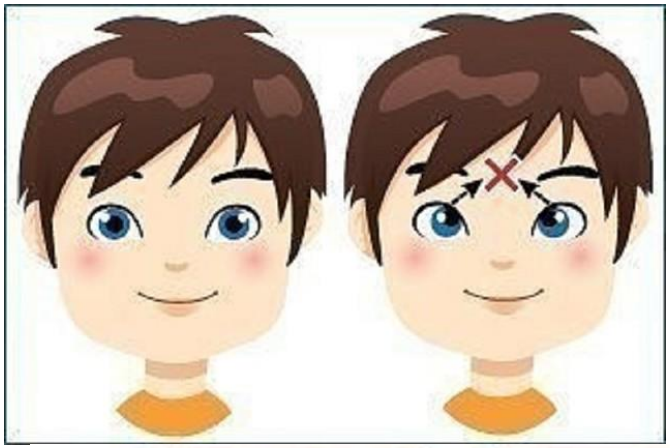

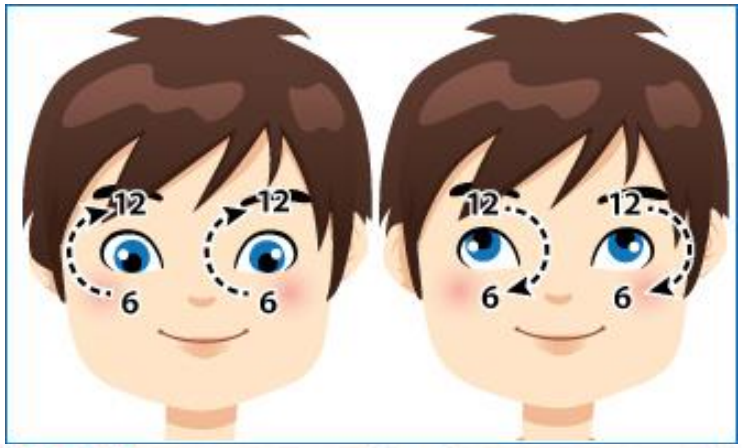

www.logoped.in.ua

ЗОРОВИЙ ГНОЗИС

Зоровий гнозис

- предметний
- кольоровий
- лицьовий
- пальцевий
- симультанний

www.logoped.in.ua

Предметний гнозис

Орієнтація в оточуючій дійсності, розрізнення предметів. Формування предметного гнозису починається з впізнавання реальних предметів і реалістичних зображень.

До двох років дитині цікаві ті зображення та іграшки, які максимально наближені до оригіналу. Спочатку необхідно засвоїти прості зорові об’єкти, виділити в них суттєві ознаки, співставити предмети між собою.

Після двох років – стилізація – мультики, символічні за своєю суттю, потребують більш зрілого сприймання.

Штриховані, тіньові, накладені, перекреслені зображення.

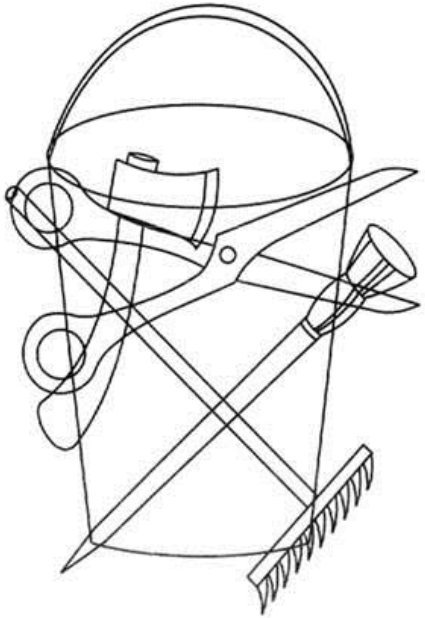

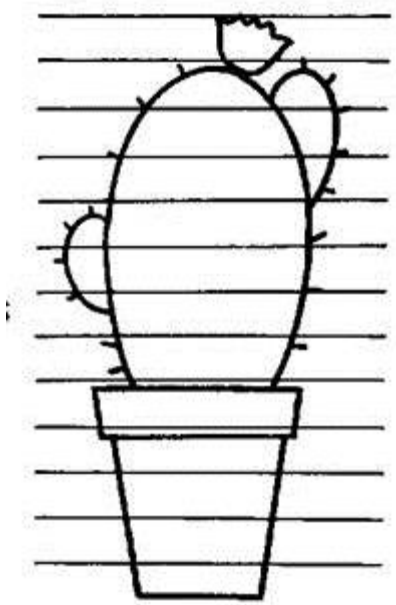

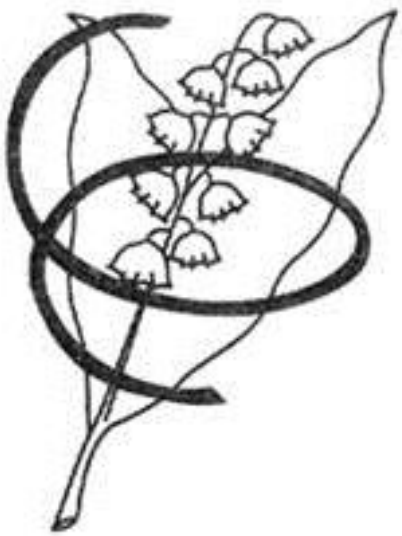

Кольоровий гнозис

Яскраві кольори спектра – червоний, синій, зелений; менш яскраві – білий, чорний, коричневий, оранжевий.

Норма до 5 років – недотримання пропорцій, геометризація малюнка. 6-7 років – кольори та відтінки. Вміння дібрати відтінки до кольору – свідчення зрілості кольорового зорового гнозису, просування у мисленнєвої операції класифікації явищ.

Неспівпадіння кольору – трава червона, небо – зелене. Використання кольору у дорослих картинах з художньо-психологічних позицій.

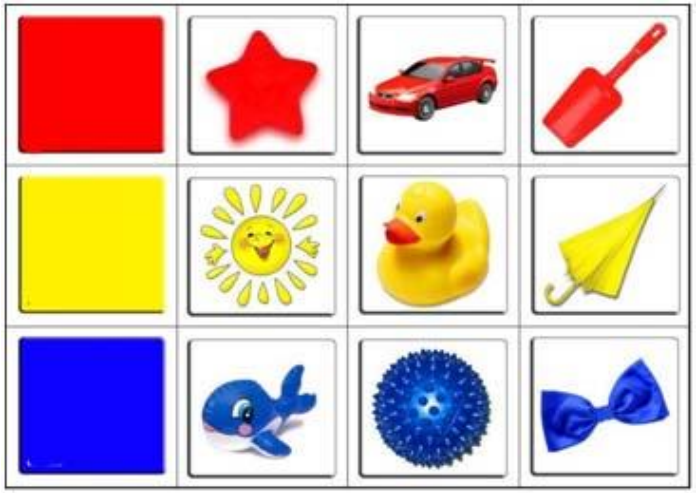

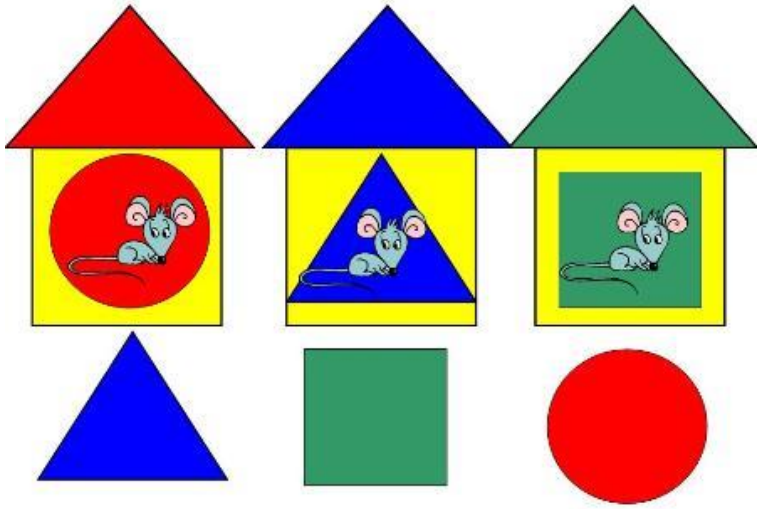

Лицьовий гнозис

Обличчя матері чи близької людини. Набувається здатність впізнавати і запам’ятовувати інші обличчя. Пам'ять на обличчя необхідна упродовж всього життя.

Симультанний гнозис

Здатність бачити складні зображення цілісно, складати деталі в одне ціле, відокремлюючи суттєві та другорядні ознаки. Сприймання сюжетних картин. Пов'язаний з розвитком мислення і є його важливим показником.

Дякую за увагу!